

VIÐMERKINGAR

Framhaldandi afturi í skjútstíðini

Høgni Hoydal

Lisbeth L. Petersen, fólka­tings­kvinna fyri Føroyar, hevur skrivað eina grein, sum eitur "framhaldandi í ríkisfelagsskapi".

Greinin er eftir mínum tykki ótrúliga góð og upp­lýsandi.

Hon sigur okkum so greitt, hvar vit høvdu verið í Føroyum, um sambands­afturhaldið hevði vunnið. Vit høvdu sitið afturi í skjútstíðini. Nøkur fá tandur her á klettunum. Uttan eg­ið mál, uttan egnar lógir og uttan nakran framburð í einum danskari koloni. Har politikkur hevði snúð seg um at lifra fyri donsku stjórnini, og billa "det fattige folk udi Færo" inn, at danskir myndugleikar vita best og vit eiga bert at lurta eftir teimum.

Verjan hjá donsku stjórnini

Eitt er, at greinin hjá Lisbeth sum vanligt onki boð hevur uppá nakran politikk ella framtíðarhugsan. Tað

hava vit vant okkum við. Men annað er, at greinin er ein long verjurøða fyri grovheitum hjá donsku stjórnini mótvegis fæ­roy­skum myndugleikum.

Um verkfall

Sólvit Simonsen

Ja, so var verkfallið liðugt tíbetur, ja, lat meg siga beinanvegin, at eg havi gingið og krampað meg við, hvussu verður vorðið við virkjunum hjá Sandoy Sea-food? Risa tey undir hesum?

Tíverri ljóðar tað aðrastaðni í landinum sum um virki eru, sum koma at snara lykilin um, og má tað sigast at vera ein bygda- og landsskaði. Hvat er so fing-ið burtur úr verkfallinum. Jú, frá fyrsta semingsupp-skoti og til verkfalslok

Lisbeth L. Petersen ber beinleiðis í botuflaka fyri, at danska stjórnin enn eina-ferð setur føroyskt fólka-ræði til viks í málinum um hernaðarlógirnar.

At danska stjórnin lýsir hernaðarlógir, sum eitt samt Løgting hevur sam-tykt skulu strikta, rópar Lisbeth "eitt óheppið mis-tak". Men um tað var eitt "óheppið mistak", hví varð tað so ikki rættað í Fólka-tinginum, tá Torbjørn Ja-cobsen legði uppskot fram um tað?

Og Lisbeth L. Petersen sigur ósatt fyri øllum Føroya fólki, tá hon skrivur í síni grein at lógirnar bert galda fyri danskar hermenn í Føroyum. Tað passar als ikki, hóast danska stjórnin hevur fært somu ósannini fram í Fólkatiningum.

Lógirnar taka rættindi frá tær og mær

Lógirnar og kunngerðirnar, sum danska stjórnin hevur sett í verk beint imóti ein-um samdum Løgtingi, geva m.a. donskum myndugleik-um heimild:

- at taka fasta ogn frá fæ-royingum, um tað verður mettt neyðugt
- at seta fólk úr sínum egnu húsum, um tað verður hildið verða neyð-ugt
- at handtaka og revsa fól-k, ið verða hildin ganga imóti áhugamállum hjá donsku stjórnini í eini krígsstöðu (sum tildomis nú Irak-kriggið vardi).

Tí tekur danska stjórnin beinleiðis rættindi frá øl-um færoyingum við at lýsa hesar lógir og hetta hevur onki við danskar hermenn at gera.

Villeiðing

Men tað er nokk eitt "mis-tak" og hevur nakar feilin, so má tað vera landsstýrið, heldur Lisbeth.

Lisbeth L. Petersen vill-leiðir alto so beinleiðis um eitt mál, sum hon ikki færri enn triggjar ferðir hevur havt til viðgerðar. Tvær ferðir sum Løgtingslimur,

tí fyrst undirritaði og síðani javnaðarflokkurin lögdu uppskot fram um at taka av hernaðarligu revsilógirnar. Og eina ferð sum fólka-tingslimur, tí Torbjørn Ja-cobsen legði fram uppskot um at seta lógirnar úr gildi aftur.

Antin hevur Lisbeth L. Petersen als ikki sett seg inn í, hvat málið snýr seg um, og hevur bert endur-tikið ósannindir sum danska stjórnin og hennara fólkatingsbólkur (Venstre) hava skrivað og ført fram

Ella sigur hon ósatt við vilja.

Hvørgin hesin møgu-leikin er tespiligur at hugsa sær.

Hurrá fyri donskum valdi í Føroyum

"Framhaldandi í ríkisfe-lagsskapi" sigur Lisbeth. Ja, tað skal eg halda við. Hurrá fyri tí fantastiska ríkisfelagsskapinum - har danska stjórnin gongur beint imóti okkara samtykt-um og enn tá fær ein fæ-royska fólkatingslim at verja seg og endurtaka ósannind-ir í føroyskum fjølmiðlum.

Tillukku við tí, Lisbeth. Nú kunnu vit øll ganga við røttum ryggi.

VIÐMERKINGAR

Næstakærleiki hvat er tað?

Anna Grástein

Arhus

Ein spurningur, ið verður stillaður mær ta seinastu tíðina í størri og størri um-fang og eg helt meg hava fingið henda spurning nóktaðan við móðurmjólk-ini. Men má sanna at eg eri meir og meir í iva um týdn-ingin av hesum og hvussu hesin verður umsitin av næsta tinum.

Johannes Møllehave, okkara kendi rithøvundur, ja, eg sigi okkara, moralskt havi eg ongan rätt at kalla hann okkara, men eg havi rätt til tað, tí eg eri danskur statsborgari, líkasum allir aðrir færoyingar eru tað – enn.

Neyvan hevði hann kom-ið so langt í ver্কum sínum, um hann skuldi roynt seg sum færoyskan rithøvund.

Hansara teologiska og filo-sofiska vitan er bæði rund, ikki dómandi og kærleikin streymar gjøgnum hansara teologisku frálæru, har ongin er minni ella størri enn tín næsti. Har tann kristni boðskapurin kemur fram í fullum blóma.

Mínar royndir kunnu bert staðfesta, at millum lands-menn mínar finna bert svartskygdir og falskir pro-fetar fram í hjørtum teirra færoyinga.

JM sigur einastaðni, at

næsti tín er t.d. hann, ið situr við síðuna av tær í einari tokkupé. Ein vakur og sannur tanki. Men tey flestu vildu svarað, nei, tín næsti er tín móðir, faðir, bróðir ella systir. Nú hava vit ikki tok ella tokkupé’ir í Føroyum. Men vit hava nógv hol, so har motir tú neyvan nokrum uttan sús-andi bilum, ið fara framvið tær. Og hvør er so næsti tín? Jú, heilt givið, »tín grannik«.

Færoyingar hava altíð breggið sær av at vera tann tjóðin, ið tekur sær av sín-um næsta, men hetta má eg tíverri avsanna uppá tað kraftigasta. Hetta, tí eg eigi eina mammu, ið slett og aldeilis ikki nýtir ágóðan av hesum.

Eg havi altíð verið trygg við tankan um at hon flutti til Føroya fyri trimum árum síðan. Har vita øll alt um øll, tiskil var eg vís í, at næstrakærleikstankin fór at hjálpa henni, um á stóð, nú hon var byrjað at eldast.

JM sigur einastaðni, at

85 ár verður hon um nakrar fáar dagar. Seinastu jól fóru eg og familja mín til Føroya at halda jól, at halda jól saman við henni.

Komin inn í stovu hennara siggi eg eina gamla kvinnu, ið tosar ørvitistos, hon er sterkt undirnerað og hevur ikki etið matartuggu í fleiri dagar og veit heldur ikki nær hon hevði etið seinast. Gamal, spiltur matur lá runt um hana og ógoldnu rokningarnar vóru nógvar. Hon var við at hvørva í egnari armóð og avmakt, men sat bert og ruggaði og helt væl standa til.

Eg bleiv ikki óð, men eg bleiv veruliga so uppøst, at eg hevði mestan hug at rópa og skriggja út yvir hav, fjøll og fól-k, so alt Føroya fól-k í tað minsta hoyrdu mína avmakt. Men istaðin spyggi eg hana: Mamma, hvar er næstrafólk títt, síðan tú liggur í slíkari evju og ert misrøkt av fúlasta slag?

Hon svarar: Tey eru til ar-beiðis. Jamen, hvar eru heilsumyndugleikarnir og heimarøktin? Eg veit ikki, svarar hon.

Hon hevur ikki havt skil fyri at ringja til røktina og boða frá, at hon var heim aftur komin fyri fyra mán aðum síðan, heim aftur komin eftir rekreatións-uppihald á hvíldarheimin-um Nainu. Eg skilti á lag-num, at mamma var vorðin

dement og skuldi hava hjálp í skundi. Síðan setti eg lækna- og heilsurøktar-myndugleikar í gongd. Sòkti um umlætting á lokala røktarheimi hennara.

Jú, hon kom inn í sein-astu helvt av apríl mánaði í ár, fyrst í mai ringi eg heim og vildi fáa eina samtalu við mammu. Men hetta bleiv heilt og aldeilis nokt-að mær og svarið var: »Henni er noktað alt sam-skifti við síni børn«. Børn-ini, ið sjálvandi eru hálv-gomul í dag og sjei í tali, fingi ikki samband við hesa gomlu og verjuleysu kvinnu.

Tankarnir byrjaðu at svirra í mínum hugaheimi. Eg kom til ta niðurstøðu, at flest teirra høvdu sálar-ligar- ella stórar alkohol-trupulleikar, so tey høvdu sikkurt verið ágangandi móti heiminum og mammu. Viðari sigur hon, at tað einasta forkerta eg havi gjort í hesum sam-bandi er, at eg nakrantíð havi lovað henni til um-lætting á heiminum!!!

Einaferð enn verði eg kastað út í spurningin um næstakærleika. Er tað ikki bæði ábyrgd og plikt hjá røktarfólki í Føroyum at taka sær av teimum gomlu? Teimum gomlu, ið ikki longur kunnu fylgja við tí ómetaliga stóru vælferðar-framgongd, ið er farin fram tey seinastu seksti árin?

Teimum gomlu, ið ein lang-an menniskjaldur hava tent landið og fólki? Men heim egnu hús, tað

systkin yvir ein kamb. Eg bað um eina frágreiðing gjøgnum teldupost, men hetta nokar leiðarin heilt og aldeilis.

Síðan tók eg ferðaseðil til Føroya, fór inn á heimið og endiliga kom eg í samband við mammu mína. Eitt samband, ið sjálvandi ikki vartað, ið plagdi at vera, tí hon er andaliga langt vekk, men virkar tað sum um at hon hvílir í sær sjálvum. Gleðin yvir at hon hevur tað betur sosialt, psykiskt og fysiskt ger, at eg velji at fingi ikki samband við hesa gomlu og verjuleysu kvinnu.

Tankarnir byrjaðu at svirra í mínum hugaheimi. Eg kom til ta niðurstøðu, at flest teirra høvdu sálar-ligar- ella stórar alkohol-trupulleikar, so tey høvdu sikkurt verið ágangandi móti heiminum og mammu. Viðari sigur hon, at tað einasta forkerta eg havi gjort í hesum sam-bandi er, at eg nakrantíð havi lovað henni til um-lætting á heiminum!!!

Einaferð enn verði eg kastað út í spurningin um næstakærleika. Er tað ikki bæði ábyrgd og plikt hjá røktarfólki í Føroyum at taka sær av teimum gomlu? Teimum gomlu, ið ikki longur kunnu fylgja við tí ómetaliga stóru vælferðar-framgongd, ið er farin fram tey seinastu seksti árin?

Teimum gomlu, ið ein lang-an menniskjaldur hava tent landið og fólki? Men heim egnu hús, tað

skuldi hon, varð sagt. Hon skuldi aftur til tað um-hvørvi, ið tey so fitt og dúgliga høvdu vart hana imót. Hetta hóast hon bæði er byrjandi dement og hevur fingið sjúkuna alz-heimer.

Og nú, ja, nú situr hon aftur í egna húsi og ókrútið er við at kvala hesa gomlu, útstríddu kvinnu. Øll vita og kenna sosialu støðu hennara, men ongin ger nakað við tað, og hon, ja, hon situr bert og ruggar og heldur væl standa til.

Hvat gera tit egentliga har í Føroyum, tí ið seta tykkum sum ábyrgdarhav-arar fyri røktina? Hava tit annað at taka tykkum til enn at vaska fingrar, reinsa negl, trýsta á røttu knøtt-arnar, so bert tey útvaldu gomlu við røttu eftirnøvn-unum kunnu fáa pláss í hitastovum á heiminum hjá teimum gomlu?

Tey einastu ráð, eg fekk, áðrenn eg fór til Danmark-ar vóru: Tak mammuna við tær og bið donsku myndug-leikarnar hjálpa við hesum vandamáli. Er hetta tann almenni loysingartankin hjá tykkum, at deportera borgaran til Danmarkar?

Sosialurin

Sosialurin
Stovnaður: 1927
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
jan@sosialurin.fo
Blaðstjóri: Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo
Figgjarleiðari: Jákup Mørk
jakup@sosialurin.fo
Marknaðardeild: lysing@sosialurin.fo
Jonhard Hammer jonhard@sosialurin.fo
Finnbjørg Nattestad
finnbjorg@sosialurin.fo
Durita Simonsen durita@sosialurin.fo

Sosialurin í Norðoyggjum:
Postmoga 231
Nósoyar Pálsgeta 1, 700 Klaksvík
tel. 458686 fax 458687
e-post: klaksvik@sosialurin.fo
Sosialurin í Suðuroy:
tel. 375364 fax 375464
tel. 220727
e-post: aki@sosialurin.fo
e-post: dagfinn@sosialurin.fo
Sosialurin í Eysturoy:
Postmoga 143, Saltangará
tel. 447820 fax 449520
e-post: vilmund@sosialurin.fo
Sosialurin í Vágum:
360 Sandavágur
tel. 333820, 220507 fax 333720
e-post: edvard@sosialurin.fo
e-post: vagar@sosialurin.fo

Uppseting/prent:
Uppseting: Hestprent
Prent: Prentmiðstöðin
Útgevvari:
Sp/Í Sosialurin
Avgreiðsla:
Mán.-frí. 8-16
Argjavegur 26,
Tel. 311820, Fax 314720
Postadressa:
Postboks 76, 110 Tórshavn
E-mail:
post@sosialurin.fo
lysing@sosialurin.fo
lysingartorg@sosialurin.fo
varp@sosialurin.fo

Blaðið verður prentað

mánadag-friggjadag klokkan 14⁰⁰

Lýsingar					
Freistir:	Tekstlýsingar	Størri lýsingar	Lýsingartorgið	Heilsanir	
Týsdagsblaðið	Mán.kl. 10	Frí. kl. 15	Frí. kl. 12	Frí. kl. 12	
Mikudagsblaðið	Týs. kl. 10	Mán. kl. 15	Mán. kl. 12	Mán. kl. 12	
Hósdagsblaðið	Mík. kl. 10	Týs. kl. 15	Týs. kl. 12	Týs. kl. 12	
Fríggjadagsblaðið	Hós. kl. 10	Mík. kl. 15	Mík. kl. 12	Mík. kl. 12	
Leygardagsblaðið	Frí. kl. 10	Hós. kl. 15	Hós. kl. 12	Hós. kl. 12	
Størri lýsingar, sum nógv arbeiði stendst av, mugu vera inni í góðari tíð og áðrenn ásettu freistir.					
Framhjápláss má umbiðjast í góðari tíð.					
Stødd:					
Ein heil síða í Sosialinum er 254 mm breið og 346 mm í hædd. Breiddin á einum teigi er 39mm og rúmið millum teigarar er 4mm.					
Innsent tilfar					
Fult navn skal vera undir innsendum tilfari. Innsendar greinar, har blaðleiðsl-an ikki er kunnað um bústað og telefonnummar, verða ikki settar í blaðið.					